

РОЗ'ЯСНЕННЯ

З ПИТАНЬ ПРАКТИЧНОГО ЗАСТОСУВАННЯ НОРМ ЧИННОГО ЗАКОНОДАВСТВА

(Рентна плата, Податок на доходи фізичних осіб, Місцеві податки і збори, Застосування РРО, Запровадження програмних РРО та інше)

ЧАСТИНА II

Київ – вересень 2020

ЗМІСТ

1. Рентна плата	3
2. Податок на доходи фізичних осіб	6
3. Місцеві податки і збори	18
4. Застосування РРО	21
5. Запровадження програмних РРО	30
6. Щодо обміну електронними документами з контролюючими органами	39
7. Запровадження єдиного рахунку для сплати податків, зборів та ЄСВ з 2021 року	40

1. РЕНТНА ПЛАТА

ДЕРЖАВНА ПОДАТКОВА СЛУЖБА УКРАЇНИ ЛИСТ

11.06.2020

№ 9203/7/99-00-04-03-01-07

**Головним управлінням ДПС в областях, м. Києві
Управлінням податків і зборів з юридичних осіб
Офіс великих платників податків ДПС**

Державна податкова служба України, керуючись п.п 5 п. 5 Положення про Державну податкову службу України, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 06 березня 2019 року № 227, положеннями Податкового кодексу України (далі – Кодекс) та нормами Закону України від 16 січня 2020 року № 466-IV «Про внесення змін до Податкового кодексу України щодо вдосконалення адміністрування податків, усунення технічних та логічних неузгодженостей у податковому законодавстві», який набрав чинності з 23 травня поточного року, направляє для використання у роботі рекомендації щодо особливостей адміністрування у 2020 році рентної плати за користування надрами для видобування корисних копалин (далі – Рентна плата).

1) Викладено у новій редакції підпункт 252.4.1 пункту 252.4 статті 252 щодо переліку видів використання надр, при здійсненні яких не виникає об'єкт оподаткування Рентною платою.

Зокрема, встановлено, що виключення із об'єкту оподаткування Рентною платою поширюється виключно на корисні копалини, які видобуті домогосподарствами для забезпечення власних потреб. При цьому, незалежно від глибини гірничих виробок видобуті з них обсяги торфу та підземних вод включаються до об'єкту оподаткування Рентною платою.

2) Уточнено вимоги до обсягів газу (метану) дегазації вугільних родовищ, які не включаються до об'єкту оподаткування Рентною платою (п. 252.4.8 п. 252.4 ст. 252 Кодексу).

Зокрема, встановлено, що вказані обсяги газу (метану) дегазації вугільних родовищ не включаються до об'єкту оподаткування Рентною платою виключно у випадку, коли при провадженні господарської діяльності з видобування такого газу надрокористувач забезпечив дотримання умов провадження діяльності з видобування, які встановлені затвердженими при виконанні державної геолого-економічної експертизи кондиціями на мінеральну сировину ділянки надр, в межах якої здійснюється видобування.

3) Запроваджено систему варіативних ставок Рентної плати для руд заліза в залежності від середньої у звітному (податковому) періоді вартості руд із вмістом металу у 58 відсотків.

4) Ставку Рентної плати для чорних металів, кольорових та легувальних металів, крім руд заліза встановлено у розмірі 6,25 відсотків вартості товарної продукції гірничого підприємства.

5) Уточнено умови застосування та величини коригуючих коефіцієнтів, які застосовуються при обчисленні податкових зобов'язань з Рентної плати:

а) корегування податкових зобов'язань на підставі виконання надрокористувачем, не раніше ніж за 5 років до дати обчислення податкових зобов'язань з Рентної плати, державної геолого-економічної оцінки запасів корисних копалин здійснюється із застосуванням коефіцієнта 0,95 виключно у разі дотримання надрокористувачем умов провадження діяльності з видобування, які встановлені затвердженими у визначеному законодавством порядку кондиціями на мінеральну сировину ділянки надр, в межах якої здійснюється видобування. При цьому, припинено застосування коригуючого коефіцієнту на підставі виконання надрокористувачем державної геолого-економічної оцінки запасів корисних копалин для таких видів корисних копалин, як: нафта та конденсат;

б) припинено застосування коефіцієнтів для обсягів корисних копалин, що видобуті на ділянках надр із запасами корисних копалин, які результатами державної геолого-економічної оцінки віднесено до категорії позабалансових для таких видів корисних копалин, як: нафта та конденсат.

б) Новою умовою доповнено порядок регулювання зменшення об'єкту оподаткування Рентною платою за видобування природного газу.

Зокрема, передбачено, що відповідний «Перелік та порядок визначення розмірів нормативних виробничо-технологічних витрат природного газу на технічні операції з видобування та підготовки до транспортування...» має бути затвердженим (встановленим) центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику в нафтогазовому та нафтогазопереробному комплексах (станом на дату поширення інформаційного листа вказаним органом вважається Міністерство енергетики та захисту довкілля України (п. 1 Положення про Міністерство енергетики та захисту довкілля України, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 21 січня 2015 року № 32, (в редакції постанови Кабінету Міністрів України від 18 вересня 2019 року № 847))).

Зобов'язуємо довести цей лист до відома та для використання у роботі підпорядкованим структурним підрозділам та платникам Рентної плати.

**В.о. директора Департаменту
податкового адміністрування**

Антон ЧИЖ

ДЕРЖАВНА ПОДАТКОВА СЛУЖБА УКРАЇНИ

ЛИСТ

02.06.2020

№ 8679/7/99-00-04-03-03-07

**ГУ ДПС в областях, м. Києві,
Офіс великих платників податків ДПС**

Державна податкова служба України, керуючись п.п. 5 п. 5 Положення про Державну податкову службу України, затвердженого постановою Кабінету

Міністрів України від 06 березня 2019 року № 227, на численні запити платників та Головних управлінь ДПС щодо справляння рентної плати для користування надрами для видобування корисних копалин (далі – Рентна плата) у зв'язку із прийняттям Закону України від 16.01.2020 № 466-XI «Про внесення змін до Податкового кодексу України щодо вдосконалення адміністрування податків, усунення технічних та логічних неузгодженостей у податковому законодавстві» (далі – Закон) надає методичні рекомендації щодо декларування податкових зобов'язань з Рентної плати за II квартал 2020 року. З 23.05.2020 набрали чинності зміни, внесені Законом, зокрема, у частині зміни критеріїв застосування ставок Рентної плати (п. 252.20 ст. 252 Кодексу), а також коригуючих коефіцієнтів до них та їх розміру (п. 252.22 ст. 252 Кодексу).

Зважаючи на те, що базовим звітним (податковим) періодом для Рентної плати є календарний квартал (п. 257.1 ст. 257 Кодексу), то декларування податкових зобов'язань з Рентної плати за II квартал 2020 року слід здійснювати шляхом складання окремих додатків 1 до Податкової декларації з рентної плати, затвердженої наказом Міністерства фінансів України від 17.08.2015 № 719, зареєстрованого у Міністерстві юстиції України від 03.09.2015 № 1051/27496, у яких сума податкових зобов'язань з Рентної плати за кожним відповідним видом товарної продукції обчислюється:

за період з 01.04.2020 по 22.05.2020 – за обсяг товарної продукції видобутої за такий період із застосуванням ставок Рентної плати та коефіцієнтів до них, що діяли до набрання чинності Законом;

за період з 23.05.2020 по 30.06.2020 – за обсяг товарної продукції видобутої за такий період із застосуванням ставок Рентної плати та коефіцієнтів до них, що визначені Законом.

Разом з тим, звертаємо увагу, що умовою для застосування коефіцієнта у разі видобування запасів корисних копалин ділянки надр із дотримання кондицій мінеральної сировини ділянки надр, затверджених державною експертизою на підставі звітів з геологічного вивчення за рахунок власних коштів, встановлено виконання платником Рентної плати такої експертизи не раніше ніж за 5 років, а також змінено розмір такого коефіцієнта з 0,7 до 0,95.

Зобов'язуємо довести цей лист для використання у роботі підпорядкованим структурним підрозділам головних управлінь ДПС та платників Рентної плати.

**В. о. директора Департаменту
податкового адміністрування**

Антон ЧИЖ

2. ПОДАТОК НА ДОХОДИ ФІЗИЧНИХ ОСІБ

Чи оподатковуються ПДФО, як додаткове благо, вартість тестування на хворобу COVID-19, що надається роботодавцем безкоштовно своїм працівникам ?

Відповідь на дане питання надано ДПС України на Загальнодоступному інформаційно-довідковому ресурсі ДПС України (підкатегорія 103.02).

Статтею 165 ПКУ визначено перелік доходів, які не включаються до загального місячного (річного) оподатковуваного доходу платника податку. Так, пп. 165.1.19 ПКУ передбачено, що до загального місячного (річного) оподатковуваного доходу платника податку не включаються, зокрема кошти або вартість майна (послуг), що надаються як допомога на лікування та медичне обслуговування платника податку або члена сім'ї фізичної особи першого ступеня споріднення, дитини, яка перебуває під опікою або піклуванням платника податку, за умови документального підтвердження витрат, пов'язаних із наданням зазначеної допомоги (у разі надання коштів), у тому числі, але не виключно, для придбання ліків та виробів медичного призначення для індивідуального користування інвалідів, за рахунок коштів роботодавця за наявності відповідних підтвердних документів, крім витрат, що компенсуються виплатами з фонду загальнообов'язкового державного соціального медичного страхування.

Відповідно до ст. 3 Основ законодавства України про охорону здоров'я від 19.11.92 № 2801-ХІІ медичне обслуговування – це діяльність закладів охорони здоров'я та фізичних осіб – підприємців, які зареєстровані та одержали відповідну ліцензію в установленому законом порядку, у сфері охорони здоров'я, що не обов'язково обмежується медичною допомогою, але безпосередньо пов'язана з її наданням.

Медична допомога – це діяльність професійно підготовлених медичних працівників, спрямована на профілактику, діагностику, лікування та реабілітацію у зв'язку з хворобами, травмами, отруєннями і патологічними станами, а також у зв'язку з вагітністю та пологами.

Враховуючи викладене, вартість послуг з медичного обслуговування у вигляді проведення тестів з метою профілактики захворювання на гостру респіраторну хворобу COVID-19, що надаються медичним закладом на підставі укладеного договору про медичне обслуговування, фізичній особі (працівнику) за рахунок коштів роботодавця, не включається до загального місячного (річного) оподатковуваного доходу платника податків, за умови дотримання вимог, визначених пп. 165.1.19 ПКУ.

Разом з тим згідно з пп. «е» пп. 164.2.17 ПКУ до загального місячного (річного) оподатковуваного доходу платника податку включається дохід, отриманий платником податку як додаткове благо у вигляді, зокрема, вартості безоплатно отриманих товарів (робіт, послуг), визначеної за правилами звичайної ціни.

При цьому якщо додаткові блага надаються у негрошовій формі, сума податку об'єкта оподаткування обчислюється за правилами, визначеними п. 164.5 ПКУ.

Враховуючи викладене, у разі якщо юридичною особою – роботодавцем недотримуються вимоги пп. 165.1.19 ПКУ, то вартість послуг, безкоштовно наданих фізичним особам - працівникам у вигляді тестування на коронавірусну хворобу (COVID-19), включається до загального місячного (річного) оподатковуваного доходу таких працівників як додаткове благо та оподатковується ПДФО за ставкою 18 %, визначеною п. 167.1 ПКУ.

При цьому юридична особа, яка надає дохід у вигляді додаткового блага, повинна виконати всі функції податкового агента, визначені ПКУ.

Отже, за роз'ясненням ДПС України, за наявності у юридичної особи – роботодавця відповідних підтверджуючих документів, вартість послуг безкоштовно наданих його працівникам у вигляді тестування на коронавірусну хворобу (COVID-19) не оподатковується ПДФО та військовим збором.

Які документи необхідні для підтвердження звільнення від оподаткування ПДФО допомоги на лікування та медичне обслуговування платника податку або члена його сім'ї першого ступеня споріднення ?

До загального оподатковуваного доходу платника податку не включаються кошти або вартість майна (послуг), що надаються як допомога на лікування та медичне обслуговування платника податку або члена сім'ї фізичної особи першого ступеня споріднення, дитини, яка перебуває під опікою або піклуванням платника податку, за умови документального підтвердження витрат, пов'язаних із наданням зазначеної допомоги (у разі надання коштів), у тому числі, але не виключно, для придбання ліків, донорських компонентів, протезно-ортопедичних виробів, виробів медичного призначення для індивідуального користування осіб з інвалідністю, за рахунок коштів благодійної організації або його роботодавця, в тому числі в частині витрат роботодавця на обов'язковий профілактичний огляд працівника згідно із Законом України від 06.06.2000 р. № 1645-III «Про захист населення від інфекційних хвороб» із змінами та доповненнями та на вакцинацію працівника, спрямовану на профілактику захворювань в період загрози епідемії відповідно до Закону України від 24.02.1994 р. № 4004-XII «Про забезпечення санітарного та епідемічного благополуччя населення» із змінами та доповненнями за наявності відповідних підтверджувальних документів, крім витрат, що компенсуються виплатами з фонду загальнообов'язкового державного соціального медичного страхування (пп. 165.1.19 ПКУ).

Зазначені норми застосовуються юридичною особою – благодійною організацією або роботодавцем платника податку лише за наявності відповідних документів, які підтверджують факт проведення такого лікування та медобслуговування.

При цьому, ДПС рекомендує платникам податку для підтвердження фактично понесених ними витрат, пов'язаних з лікуванням та медичним обслуговуванням, надавати договори, що ідентифікують продавця товарів (робіт, послуг) і їх покупця (отримувача), платіжні та розрахункові документи тощо.

Чи дозволено включати медичну допомогу для надання хворим та для боротьби з поширенням COVID-19 до податкової знижки ?

За результатами 2020 року платники податку зможуть включити до податкової знижки витрати на медичну допомогу на боротьбу з коронавірусом у повному обсязі, без обмежень, передбачених п.166.3.2 ПКУ.

Така новація запроваджена Законом № 540-IX від 30.03.2020 р. «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України, спрямованих на забезпечення додаткових соціальних і економічних гарантій у зв'язку з поширенням коронавірусної хвороби (COVID-19)».

Так, до податкової знижки за результатами 2020 року дозволено включення:

- суми коштів або вартості лікарських засобів для надання медичної допомоги хворим;
- дезінфекційних засобів і антисептиків; медичного обладнання;
- засобів індивідуального захисту;
- медичних виробів для скринінгу хворих;
- розхідних матеріалів для надання медичної допомоги;
- медичних виробів, лабораторного обладнання, розхідних матеріалів, реагентів для лабораторних досліджень;
- медичних виробів, лабораторне обладнання, розхідних матеріалів для інфекційних відділень, патологоанатомічних відділень тощо);
- засобів особистої гігієни;
- продуктів харчування та/або товарів за переліком, що визначається Кабінетом Міністрів України.

Якщо зазначені кошти, обладнання, товари, матеріали добровільно перераховані (передані) протягом карантину:

- громадським об'єднанням;
- благодійним організаціям;
- центральному органу виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері охорони здоров'я, – Міністерству охорони здоров'я;
- іншим центральним органам виконавчої влади, які реалізують державну політику у сферах санітарного та епідемічного благополуччя населення, контролю якості та безпеки лікарських засобів, протидії ВІЛ-інфекції/СНІДу та інших соціально небезпечних захворювань та/або особі, уповноваженій на здійснення закупівель у сфері охорони здоров'я;
- закладам охорони здоров'я державної та/або комунальної власності;
- структурним підрозділам з питань охорони здоров'я обласних, Київської та Севастопольської міських державних адміністрацій протягом карантину, що запроваджений Кабінетом Міністрів України.

Для отримання податкової знижки з медичних витрат на лікування (COVID-19), платник податків подає за місцем своєї податкової адреси річну податкову декларацію про майновий стан і доходи за підсумками 2020 року, тобто – з 1 січня 2021 року до 31 грудня 2021 року.

Разом з декларацією необхідно надати копії платіжних документів, які підтверджують здійснені платником податків витрати на медичні послуги.

Нагадаємо, що Законом № 466 внесено зміни до пп. 166.2 ПКУ в частині документального підтвердження витрат, які включаються до податкової знижки. Витрати для отримання податкової знижки з 23.05.2020 року можливо підтвердити електронними розрахунковими документами

Чи має право платник податку включити до податкової знижки фактично здійснені ним витрати, якщо договір про надання таких послуг не укладався ?

З 23 травня 2020 року Законом № 466 від 16.01.2020 р., підпункт 166.2 ПКУ, який визначає документальне підтвердження витрат, що включаються до податкової знижки, викладено в новій редакції: «До податкової знижки включаються фактично здійснені протягом звітного податкового року платником податку витрати, підтверджені відповідними платіжними та розрахунковими документами, зокрема квитанціями, фіскальними або товарними чеками, прибутковими касовими ордерами, що ідентифікують продавця товарів (робіт, послуг) і особу, яка звертається за податковою знижкою (їх покупця (отримувача), а також копіями договорів за їх наявності, в яких обов'язково повинно бути відображено вартість таких товарів (робіт, послуг) і строк оплати за такі товари (роботи, послуги)».

Уточнено, що для отримання права на податкову знижку копія договору подається тільки при наявності договору. Тобто, якщо договір не укладався, то копія не подається.

Разом з тим, з податковою декларацією надаються копії підтверджуючих документів (крім електронних розрахункових документів), а оригінали цих документів не надсилаються контролюючому органу, але підлягають зберіганню платником податку протягом трьох років (пп. 166.2.2 ПКУ).

Якщо відповідні витрати підтверджені електронним розрахунковим документом, платник податків зазначає в податковій декларації лише реквізити електронного розрахункового документа.

Разом з тим слід зауважити, що, наприклад, при реалізації права на податкову знижку з навчання, надання копії договору, в якому повинно бути відображено заклад освіти – надавача послуг і здобувача освіти – отримувача послуг (його законного представника), вартість таких послуг і строк оплати за такі послуги, є обов'язковим.

При цьому у договорі про навчання повинні бути зазначені прізвище, ім'я та по батькові особи, яка буде безпосередньо навчатися (дитини).

З якого періоду підвищено вдвічі штрафи за неподання ф. 1ДФ та збільшено термін зберігання зарплатних документів ?

Закон № 466 від 16.01.2020 р. набув чинності з дня, наступного за днем його офіційного опублікування, – 23 травня 2020 року, крім деяких норм, що набирають чинності з 1 липня 2020 року та з 1 січня 2021 року.

З 23 травня 2020 року, згідно з новою редакцією п.119.1 ПКУ, неподання, подання з порушенням встановлених строків, подання не у повному обсязі, з недостовірними відомостями або з помилками форми № 1ДФ, якщо такі недостовірні відомості або помилки призвели до зменшення і / або збільшення податкових зобов'язань платника податку та / або до зміни платника податку тягне за собою накладення штрафу:

- за перше порушення протягом року – 1020 грн (раніше – 510 грн.);
- за ті самі дії, вчинені платником податків, до якого протягом року було застосовано штраф за таке ж порушення – 2040 грн (раніше – 1020 грн.).

Оформлення документів, що містять інформацію про об'єкти оподаткування фізичних осіб або про сплату податків без зазначення РНУКПН, в разі, коли законодавство вимагає від особи-резидента отримання такого номера, або з використанням недостовірного РНУКПН (крім випадків, визначених п.119.1 ПКУ), тягне за собою накладення штрафу в розмірі 340 грн. (раніше - 170 грн.).

Також встановлено, що зазначені вище штрафи не застосовуються у випадках, якщо помилки в РНУКПН, зазначеному в формі № 1ДФ, були виправлені податковими агентами самостійно, в тому числі протягом 30 календарних днів з дня надходження повідомлень про помилки, виявлені органом ДПС України. З 01.01.2021 р., згідно з новою редакцією п. 102.1 ПКУ, податковим агентам документи по відносинах з фізичними особами потрібно зберігати 7 років – 2555 днів (раніше було 3 роки – 1095 днів).

Разом з тим, варто зазначити, що Проект Закону «Про внесення змін до Податкового кодексу України та інших законів України щодо забезпечення збору даних та інформації необхідних для декларування окремих об'єктів оподаткування» від 07.09.2020 р. № 4065 пропонує з п. 102.1 ПКУ, який передбачає право проведення контролюючим органом перевірки та самостійного визначення ним сум грошових зобов'язань платника податків не пізніше закінчення 2555 днів, виключити «перевірки податкових зобов'язань податкових агентів щодо податку ПДФО, військового збору при виплаті заробітної плати, інших заохочувальних та компенсаційних виплат або інших виплат і винагород, які нараховуються (виплачуються, надаються) фізичній особі у зв'язку з трудовими відносинами)».

Чи застосовується адміністративна відповідальність за несвоєчасне подання ф. 1ДФ у період карантину ?

Відповідь на дане питання надано ДПС України на Загальнодоступному інформаційно-довідковому ресурсі ДПС України (підкатегорія 103.26).

Відповідно до пп. «б» п. 176.2 ПКУ особи, які відповідно до ПКУ мають статус податкових агентів, зобов'язані подавати у строки, встановлені ПКУ для податкового кварталу, податковий розрахунок суми доходу, нарахованого (сплаченого) на користь платників податку, а також суми утриманого з них податку (далі – Податковий розрахунок за ф. 1ДФ) до контролюючого органу за місцем свого розташування. Такий розрахунок подається лише у разі нарахування сум зазначених доходів платнику податку податковим агентом протягом звітного періоду. Запровадження інших форм звітності з зазначених питань не допускається.

У разі якщо відокремлений підрозділ юридичної особи не уповноважений нараховувати, утримувати і сплачувати (перераховувати) податок до бюджету, Податковий розрахунок за ф. 1ДФ у вигляді окремого витягу за такий підрозділ подає юридична особа до контролюючого органу за своїм місцезнаходженням та надсилає копію такого розрахунку до контролюючого органу за місцезнаходженням такого відокремленого підрозділу в установленому порядку.

Згідно з пп. 111.1 ПКУ за порушення законів з питань оподаткування та іншого законодавства, контроль за дотриманням якого покладено на контролюючі органи, застосовуються, зокрема, адміністративна відповідальність.

Частиною першою ст. 163⁴ КУпАП визначено, що **неповідомлення або несвоєчасне повідомлення державним податковим інспекціям за встановленою формою відомостей про доходи громадян,**

– тягне за собою попередження або накладення штрафу на посадових осіб підприємств, установ і організацій, а також на громадян – суб'єктів підприємницької діяльності у розмірі **від 2 до 3 НМДГ.**

Дії, передбачені частиною першою ст. 163⁴ КУпАП, вчинені особою, яку протягом року було піддано адміністративному стягненню за те ж порушення, – тягнуть за собою накладення штрафу на посадових осіб підприємств, установ і організацій, **а також на громадян – суб'єктів підприємницької діяльності у розмірі від 3 до 5 НМДГ.**

При цьому зміни в частині незастосування до податкових агентів адміністративної відповідальності на період здійснення заходів, спрямованих на запобігання виникненню та поширенню коронавірусної хвороби (COVID-19) до КУпАП не вносились.

Чи підвищено ставку ПДФО на продаж рухомих транспортних засобів у 2020 році ?

У оподаткуванні продажу рухомого майна у 2020 році відбулися зміни щодо збільшення ставки ПДФО в залежності від черговості продажу об'єктів рухомого майна.

Так, порядок оподаткування операцій з продажу або обміну об'єктів рухомого майна визначений ст. 173 ПКУ.

Дохід, отриманий платником податку від продажу (обміну) протягом звітного (податкового) року одного з об'єктів рухомого майна у вигляді легкового автомобіля та/або мотоцикла, та/або мопеда, не підлягає оподаткуванню.

Дохід, отриманий платником податку від продажу (обміну) протягом звітного (податкового) року другого об'єкта рухомого майна у вигляді легкового автомобіля та/або мотоцикла, та/або мопеда, підлягає оподаткуванню за ставкою, визначеною п. 167.2 ПКУ – 5 % ПКУ.

Дохід, отриманий платником податку від продажу (обміну) протягом звітного (податкового) року третього та наступних об'єктів рухомого майна у вигляді легкового автомобіля та/або мотоцикла, та/або мопеда або іншого транспортного засобу підлягає оподаткуванню за ставкою, визначеною п. 167.1 ПКУ – 18 %.

Тобто, перший продаж (обмін) протягом звітного року одного з таких об'єктів рухомого майна, як легковий автомобіль та/або мотоцикл, та/або мопед не оподатковується ПДФО, продаж (обмін) протягом звітного року другого об'єкта рухомого майна оподатковується за ставкою 5 % ПДФО, третього і наступних – за ставкою 18 % ПДФО

Чи підвищено ставку ПДФО на продаж об'єктів житлової нерухомості у 2020 році ?

Стаття 172 ПКУ, що регламентує порядок оподаткування операцій з продажу (обміну) об'єктів нерухомого майна, в частині розміру ставок ПДФО не зазнала змін у 2020 році.

Як і раніше, відповідно до п. 172.1 ПКУ, дохід, отриманий платником податку від продажу (обміну) не частіше одного разу протягом звітного податкового року житлового будинку, квартири або їх частини, кімнати, садового (дачного) будинку *(включаючи об'єкт незавершеного будівництва таких об'єктів, земельну ділянку, на якій розташовані такі об'єкти, а також господарсько-побутові споруди та будівлі, розташовані на такій земельній ділянці)*, а також земельної ділянки, що не перевищує норми безоплатної передачі, визначеної ст. 121 Земельного кодексу України залежно від її призначення, та за умови перебування такого майна у власності платника податку понад 3 роки, не оподатковується.

Тобто, не оподатковується ПДФО дохід від продажу (обміну) вищезазначеного нерухомого майна у разі дотримання двох умов одночасно:

- продаж майна протягом звітного податкового року здійснюється вперше;
- майно перебуває у власності платника податку понад 3 роки.

Якщо майно, отримане таким платником у спадщину, то умова щодо перебування такого майна у власності платника податку понад три роки не розповсюджується на його продаж.

Дохід, отриманий платником податку від продажу протягом звітного податкового року більш як одного з об'єктів нерухомості з вищезазначених,

або від продажу об'єкта нерухомості, не зазначеного в п. 172.1 ПКУ, підлягає оподаткуванню за ставкою, визначеною п. 167.2 ПКУ – 5 % ПДФО.

Разом з тим, слід зауважити, що Законом № 466-IX від 16.01.2020 р. до переліку об'єктів нерухомості, продаж (обмін) яких не обкладається ПДФО при виконанні умов з пп. 172.2.1 ПКУ, включені об'єкти незавершеного будівництва – звільнені від сплати 5 % ПДФО.

Чи можна розстрочити ПДФО по зобов'язанню з іпотечного кредиту на період карантину ?

У 2020 році з'явилася можливість розподілити на 3 роки сплату ПДФО по зобов'язанню з іпотечного кредиту, який був прощений фізичній особі кредитором (пп. «д» пп. 164.2.17 ПКУ).

Слід зауважити, що така розстрочка не стосується відсотків по іпотечному кредиту, а лише тіла іпотечного кредиту (абз. 2 і 3 пп. «д» пп. 164.2.17 ПКУ).

Окрім цього, Закон № 466 від 16.01.2020 р. розширив перелік виплат, які не включаються до загального оподатковуваного доходу та відповідно не оподатковуються ПДФО і військовим збором (ст. 164-165 ПКУ):

- дохід у вигляді неустойки (штрафів, пені), відшкодування матеріальної або немайнової (моральної) шкоди, якщо він не перевищує 4-х мінімальних зарплат на 1 січня (у 2020 році – 18892 грн.) ;

- сума пенсій незалежно від її розміру, включаючи й їх індексацію. Раніше пенсії не оподатковувалися в межах 10 мінімальних заробітних плат на 1 січня (у 2020 році – 47230 грн.). Відтепер сума перевищення не оподатковується (пп. «е» пп. 165.1.1 ПКУ);

- сума страхових (регламентних) виплат, страхових відшкодувань, що здійснюються Моторним (транспортним) страховим бюро (абз. 1-й пп. 165.1.27 ПКУ). Маються на увазі виплати страхових компаній з відшкодування збитків при ДТП на основі страхування цивільної відповідальності власників транспортних засобів. Така сума не має перевищувати збитку, який фактично був заподіяний отримувачу страхового відшкодування (пп. 165.1.27 ПКУ).

Чи оподатковується ПДФО допомога по частковому безробіттю на період карантину, яка перерахована Фондом соціального страхування на випадок безробіття роботодавцю (в тому числі ФОП) та виплачена працівнику ?

Зміни до ПКУ в частині звільнення від оподаткування ПДФО та військовим збором доходу платника податку у вигляді допомоги по частковому безробіттю на період карантину внесені Закон України від 13 травня 2020 року № 591-IX «Про внесення змін до Податкового кодексу України та інших законів України щодо додаткової підтримки платників податків на період здійснення заходів, спрямованих на запобігання

виникненню і поширенню коронавірусної хвороби (COVID-19)», який набрав чинності з 29 травня 2020 року.

Сума допомоги по частковому безробіттю на період здійснення заходів щодо запобігання виникненню та поширенню коронавірусної хвороби (COVID-19), передбачених карантином, яка перерахована Фондом загальнообов'язкового державного соціального страхування України на випадок безробіття роботодавцю та виплачена працівнику, в тому числі на випадок безробіття ФОП, відповідно до ст. 47 прим. 1 Закону України від 05 липня 2012 року № 5067-VI «Про зайнятість населення», з 02 квітня 2020 року звільняється від оподаткування ПДФО та військовим збором.

Така сума допомоги по частковому безробіттю на період карантину відображається в Податковому розрахунку за ф. 1ДФ під ознакою доходу «128» як соціальна виплата з відповідного бюджету.

Чи оподатковується ПДФО та військовим збором сума допомоги на дітей, яка надається ФОП – платнику єдиного податку I та II групи, на період карантину ?

Підпунктом 4 п. 292.11 ПКУ встановлено, що до складу доходу фізичної особи підприємця – платника єдиного податку, визначеного ст. 292 ПКУ, не включаються суми коштів цільового призначення, що надійшли від Пенсійного фонду та інших фондів загальнообов'язкового державного соціального страхування, з бюджетів або державних цільових фондів, у тому числі в межах державних або місцевих програм.

Згідно з пп. 165.1.1 ПКУ до загального місячного (річного) оподатковуваного доходу платника податку не включаються, зокрема, доходи у вигляді суми державної та соціальної матеріальної допомоги, які отримує платник податку з бюджетів та фондів загальнообов'язкового державного соціального страхування.

Сума допомоги на дітей, яка, відповідно до Постанови № 329, надається фізичній особі – підприємцю першої та другої групи, на період здійснення заходів щодо запобігання виникненню та поширенню коронавірусної хвороби (COVID-19), не оподатковується ПДФО і військовим збором та відображається у податковому розрахунку за ф. 1 ДФ за ознакою доходу «128».

Яка сума нецільової благодійної допомоги не підлягає оподаткуванню ПДФО ?

Згідно пп. 170.7.3 ПКУ не включається до оподатковуваного доходу сума нецільової благодійної допомоги, у тому числі матеріальної, що надається резидентами – юридичними або фізичними особами на користь платника податку протягом звітного податкового року сукупно у розмірі, що не перевищує суми граничного розміру доходу, визначеного згідно з абзацом першим пп. 169.4.1 ПКУ, встановленого на 1 січня такого року.

Тобто, не підлягає оподаткуванню ПДФО нецільова благодійна допомога у 2020 році – 2940 гривень.

Слід зазначити, що така сума нецільової благодійної допомоги не оподатковується ПДФО, незалежно від того, що на фізичну особу не поширюється право на застосування податкової соціальної пільги.

Положення пп. 170.7.3 ПКУ не поширюються на профспілкові виплати своїм членам, умови звільнення яких від оподаткування передбачені пп. 165.1.47 ПКУ.

Які документи повинна надати одинока мати роботодавцю для отримання податкової соціальної пільги на дитину ?

Платник податку має право на зменшення суми загального місячного оподатковуваного доходу, отримуваного від одного роботодавця у вигляді зарплати, на суму податкової соціальної пільги, як передбачено в п. 169.1 ПКУ.

Податкову соціальну пільгу застосовують до нарахованого місячного доходу у вигляді зарплати лише за одним місцем його нарахування (виплати) (пп. 169.2.1 ПКУ).

Одинока матір має право на застосування податкової соціальної пільги у розмірі 150 % суми пільги, яка визначена пп. 169.1.1 ПКУ, яка надається у розрахунку на кожну дитину віком до 18 років (у 2020 році – 1576,50 грн.).

При цьому граничний розмір доходу, який дає право на отримання податкової соціальної пільги, визначається як добуток суми, яка дорівнює розміру місячного прожиткового мінімуму, діючого для працездатної особи на 1 січня звітного податкового року, помноженого на 1,4 та округленого до найближчих 10 грн. та відповідної кількості дітей (у 2020 році – 2940 грн x кількість дітей).

Податкова соціальна пільга починає застосовуватися до нарахованих доходів у вигляді заробітної плати з дня отримання роботодавцем заяви платника податку про її застосування і документів, що підтверджують таке право (пп. 169.2.2 ПКУ). Роботодавець має застосовувати податкову соціальну пільгу до місячного заробітку працівника незалежно від дня подання ним заяви в поточному місяці.

Для отримання податкової соціальної пільги на підставі пп. «а» пп. 169.1.3 ПКУ, згідно з пп. 1 п. 5 Постанови КМУ «Про затвердження Порядку подання документів для застосування податкової соціальної пільги» № 1227 від 29.12.2010 р. одинокій матері, батьку, вдові, вдівцю або опікуну, піклувальнику, які мають дитину (дітей) віком до 18 років, необхідно надати наступні документи:

- заяву;
- копію паспорта;
- для піклувальника та опікуна – копію рішення органу опіки і піклування про встановлення опіки чи піклування;
- для вдови (вдівця) – копію свідоцтва про шлюб та свідоцтва про смерть;

— копію свідоцтва про шлюб та свідоцтва про смерть (якщо із заявою звертається вдова або вдівець).

Для цілей цього пункту одинокою матір'ю (батьком) або опікуном, піклувальником вважаються особи, які на момент застосування роботодавцем пільги, визначеної пп. «а» пп. 169.1.3 ПКУ, маючи дитину (дітей) віком до 18 років, не перебувають у шлюбі, зареєстрованому згідно із законом.

Якщо податкова соціальна пільга надавалась незаконно, то з працівника утримується сума недоплаченого за цей час ПДФО, а також штраф у розмірі 100% недоплаченого податку (абз. 2 п. 169.2.4 ПКУ).

Які особливості оподаткування спадщини у 2020 році ?

Оподаткування спадщини залежить від ступеня споріднення спадкоємця та спадкодавця, а також від резидентського статусу цих осіб.

Об'єкти спадщини, успадковані членами сім'ї спадкодавця I та II ступенів споріднення оподатковуються за ставкою 0 % ПДФО.

Нагадаємо, згідно пп. 14.1.263 ПКУ членами сім'ї фізичної особи I ступеня споріднення вважаються її батьки, її чоловік або дружина, діти такої фізичної особи, у тому числі усиновлені. Членами сім'ї фізичної особи II ступеня споріднення вважаються її рідні брати та сестри, її баба та дід з боку матері і з боку батька, онуки.

Вартість будь-якого об'єкта спадщини, що успадковується спадкоємцями, які не є членами сім'ї спадкодавця I та II ступенів споріднення оподатковуються за ставкою 5 % або 18 % ПДФО.

Громадяни — резиденти, які отримують спадщину від громадянина — резидента, але не відносяться до членів сім'ї I та II ступенів споріднення, сплачують за ставкою ПДФО 5 % та за ставкою 1,5 % військовий збір від вартості будь-якої спадщини (подарунку).

Об'єкти спадщини, що успадковуються спадкоємцем від спадкодавця — нерезидента, та об'єкти спадщини, що успадковуються спадкоємцем — нерезидентом від спадкодавця — резидента оподатковуються за ставкою ПДФО 18 % та військовим збором за ставкою 1,5 %.

Яку спадщину можна не відображати в декларації про майновий стан і доходи ?

До загального місячного (річного) оподатковуваного доходу платника податку включається дохід у вигляді вартості успадкованого чи отриманого у дарунок майна у межах, що оподатковується згідно з розділом IV ПКУ.

Особами, відповідальними за сплату (перерахування) податку до бюджету, є спадкоємці, які отримали спадщину.

Дохід у вигляді вартості успадкованого майна (кошти, майно, майнові чи немайнові права) у межах, що підлягає оподаткуванню, і зазначається в річній податковій декларації, крім спадкоємців-нерезидентів, які зобов'язані

сплатити податок до нотаріального оформлення об'єктів спадщини або в сільських населених пунктах – до оформлення уповноваженою на це посадовою особою відповідного органу місцевого самоврядування за місцем відкриття спадщини, та спадкоємців, які отримали у спадщину об'єкти, що оподатковуються за ставкою 0 % ПДФО, а також іншими спадкоємцями – резидентами, які сплатили податок до нотаріального оформлення об'єктів спадщини або в сільських населених пунктах – до оформлення уповноваженою на це посадовою особою відповідного органу місцевого самоврядування за місцем відкриття спадщини.

Водночас, відповідно до норм ПКУ, обов'язок платника податку щодо подання податкової декларації вважається виконаним і податкова декларація не подається, якщо такий платник податку отримував доходи, зокрема, у вигляді об'єктів спадщини, які оподатковуються за нульовою ставкою податку та/або з яких відповідно сплачено податок.

Отже, фізичні особи – платники податку, що одержали дохід у вигляді спадщини (подарунку), який згідно з ПКУ оподатковується за ставкою 0 % ПДФО, не зобов'язані включати вартість (суму) такої спадщини (подарунку) до складу загального річного оподатковуваного доходу та подавати річну податкову декларацію про майновий стан і доходи, але за умови відсутності інших підстав для подання декларації.

3. МІСЦЕВІ ПОДАТКИ ТА ЗБОРИ

ДЕРЖАВНА ПОДАТКОВА СЛУЖБА УКРАЇНИ

ЛИСТ

10.07.2020

№ 11410/7/99-00-04-03-03-07

**Головним управлінням ДПС в областях, м. Києві
Офіс великих платників податків ДПС**

Державна податкова служба України, керуючись п.п. 5 п. 5 Положення про Державну податкову службу України, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 06 березня 2019 року № 227, щодо надання методологічної допомоги при опрацюванні змін до Податкового кодексу України (далі – Кодекс), внесених Законом України від 16 січня 2020 року № 466-IX «Про внесення змін до Податкового кодексу України щодо вдосконалення адміністрування податків, усунення технічних та логічних неузгодженостей у податковому законодавстві» (далі – Закон № 466), повідомляє.

Починаючи з 23.05.2020 (з дати набрання чинності змін, внесених до Кодексу Законом № 466 в частині податку на нерухоме майно, відмінне від земельної ділянки (далі – Податок)), відповідно до підпункту «є» підпункту 266.2.2 пункту 266.2 статті 266 Кодексу з переліку об'єктів оподаткування Податком виключені будівлі промисловості, які віднесені до групи «Будівлі промислові та склади» (код 125) Державного класифікатора будівель та споруд ДК 018-2000, що використовуються за призначенням у господарській діяльності суб'єктів господарювання, основна діяльність яких класифікується у секціях В – F КВЕД ДК 009:2010, та не здаються їх власниками в оренду, лізинг, позичку.

У попередній редакції норма виключала з об'єктів оподаткування Податком всі будівлі промисловості, у тому числі без обмеження їх використання безпосередньо підприємствами промисловості, що давало можливість застосовувати преференцію і щодо об'єктів нерухомості, зданих в оренду іншим суб'єктам господарювання.

З урахуванням внесених Законом № 466 змін для застосування преференції, визначеної підпунктом «є» підпункту 266.2.2 пункту 266.2 статті 266 Кодексу, суб'єктом господарювання – власником об'єкта нерухомості (будівлі промисловості) такий об'єкт нерухомості має одночасно відповідати таким ознакам:

будівля промисловості має відповідати (бути класифікована) групі «Будівлі промислові та склади» (код 125) Державного класифікатора будівель та споруд ДК 018-2000;

будівля промисловості має використовуватися суб'єктом господарювання протягом звітного (податкового) періоду за призначенням у господарській діяльності;

основний вид діяльність суб'єкта господарювання згідно з реєстраційними даними має бути класифікований у секціях В – F КВЕД ДК 009:2010; будівля промисловості (у т. ч. її частина) протягом звітного (податкового) періоду не має бути здана в оренду, лізинг, позичку іншим суб'єктам господарювання.

Головним управлінням ДПС в областях, м. Києві та Офісу великих платників податків ДПС довести зазначений лист до відома платників Податку і підпорядкованих підрозділів та забезпечити його врахування під час проведення консультаційної, контрольної-перевірочної роботи та апеляційних процедур.

Заступник Голови

Євген ОЛЕЙНИКОВ

ДЕРЖАВНА ПОДАТКОВА СЛУЖБА УКРАЇНИ

ЛИСТ

09.06.2020

№ 9100/7/99-00-04-03-03-17

**ГУ ДПС в областях, м. Києві,
Офіс великих платників податків ДПС**

Державна податкова служба України надає роз'яснення щодо запровадження нової форми податкової декларації зі збору за місця для паркування транспортних засобів (далі – Декларація).

Постановою Кабінету Міністрів України від 31 жовтня 2018 року № 891 «Про внесення змін до постанови Кабінету Міністрів України від 27 грудня 2010 р. № 1233» внесено зміни до Порядку обліку сум податків і зборів, не сплачених суб'єктом господарювання до бюджету у зв'язку з отриманням податкових пільг, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 27 грудня 2010 року № 1233, згідно з якими суб'єкти господарювання, що не сплачують податки і збори у зв'язку з отриманням податкових пільг, повинні вести облік сум таких пільг та з 01 січня 2020 року повинні відображати у податковій звітності.

Наказом Міністерства фінансів України від 21.12.2019 № 550 «Про внесення змін до форми Податкової декларації збору за місця для паркування транспортних засобів», зареєстрованим в Міністерстві юстиції України 27.02.2020 за № 213/34496, оприлюдненим у Офіційному віснику України 13.03.2020 (Офіційний вісник України, 2020, № 20 (13.03.2020), ст. 770) (далі – наказ № 550), затверджено нову форму Декларації.

Відповідно до норм абзацу другого п.46.6 ст.46 глави 2 розділу II Податкового кодексу України якщо в результаті запровадження нового податку або зміни правил оподаткування змінюються форми податкової звітності, центральний орган виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну податкову і митну політику, який затвердив такі форми, зобов'язаний оприлюднити нові форми звітності.

До визначення нових форм декларацій, які набирають чинності для складання звітності за податковий період, що настає за податковим періодом, у якому відбулося їх оприлюднення, є чинними форми декларацій, чинні до такого визначення.

Декларація за новою формою у редакції наказу № 550 складається за податковий період, що настає за податковим періодом, у якому відбулося її оприлюднення, тобто за другий квартал 2020 року і, відповідно, має подаватися з 01.07.2020.

Просимо довести зазначений лист до відома платників збору за місця для паркування транспортних засобів та підпорядкованих підрозділів для врахування під час прийняття звітності та при контрольно-перевірочній роботі.

Заступник Голови

Євген ОЛЕЙНІКОВ

4. ЗАСТОСУВАННЯ РРО

Вимоги до суб'єктів господарювання, які використовують РРО

Відповідно до п. 4 розд. III Порядку реєстрації та застосування реєстраторів розрахункових операцій, що застосовуються для реєстрації розрахункових операцій за товари (послуги), затвердженого наказом Мінфіна від 14.06.2016 р. №547 (далі – Порядок №547), суб'єкти господарювання, які використовують реєстратори розрахункових операцій (далі – РРО) для здійснення розрахункових операцій у готівковій та/або безготівковій формі (із застосуванням електронних платіжних засобів, платіжних чеків, жетонів тощо) при продажу товарів (наданні послуг) у сфері торгівлі, громадського харчування та послуг, а також здійснення операцій з приймання готівки для подальшого її переказу, зобов'язані, зокрема:

- у кінці робочого дня (зміни) створювати у паперовій та/або електронній формі (крім автоматів з продажу товарів (послуг)) фіскальні звітні чеки при здійсненні розрахункових операцій (абз. 8 п. 4 розд. III Порядку №547);
- забезпечувати відповідність сум готівкових коштів на місці проведення розрахунків сумі коштів, яка зазначена в денному звіті РРО, а у випадку використання розрахункової книжки – загальній сумі продажу за розрахунковими квитанціями, виданими з початку робочого дня (абз. 11 п. 4 розд. III Порядку №547);
- створювати в паперовій та/або електронній формі Х-звіти, Z-звіти та інші документи, що передбачені документацією на РРО, відповідно до законодавства (абз. 13 п. 4 розд. III Порядку №547);
- зберігати на місці проведення розрахунків реєстраційне посвідчення та останню довідку про опломбування РРО або їх копії (абз. 15 п. 4 розд. III Порядку №547).

Вимоги з оформлення розрахункових документів та електронних розрахункових документів однакові

З 01.08.2020 року набув чинності наказ Міністерства фінансів України від 18.06.2020 р. № 306, яким затверджено зміни до Положення про форму та зміст розрахункових документів, зокрема, в частині визначення форми і змісту електронних розрахункових документів (далі – Положення).

Тож Положенням визначено форми і зміст розрахункових документів/електронних розрахункових документів, які в обов'язковому порядку мають надаватися особам, які отримують або повертають товар, отримують послуги або відмовляються від них, включаючи ті, замовлення або оплата яких здійснюється з використанням Інтернету, при здійсненні розрахунків суб'єктами господарювання для підтвердження факту:

- продажу (повернення) товарів, надання послуг, отримання (повернення) коштів у сфері торгівлі, ресторанного господарства та послуг;

- здійснення операцій з торгівлі валютними цінностями в готівковій формі, якщо такі операції виконуються не в касах банків;

- здійснення операцій з видачі готівкових коштів держателям електронних платіжних засобів; приймання комерційними агентами банків та небанківськими фінансовими установами готівки для подальшого її переказу з використанням програмно-технічних комплексів самообслуговування, за винятком програмно-технічних комплексів самообслуговування, що дають змогу користувачеві здійснювати виключно операції з отримання коштів.

При цьому, вимоги Положення, як і раніше, не поширюються на розрахункові проїзні та перевізні документи на залізничному (крім приміського) й авіаційному транспорті, квитки на міські та приміські автомобільні маршрути, міський електротранспорт, білети державних лотерей, квитанції на послуги поштового зв'язку.

Цим наказом **установлено, що:**

- **вимоги до форми і змісту розрахункових документів у частині:** створення електронних розрахункових документів; відображення найменування суб'єкта господарювання; цифрового значення штрихового коду товару; заокруглення суми до сплати; зазначення валюти операції; найменування платіжної системи; QR-коду **не поширюються на розрахункові документи, що створюються РРО, версії внутрішнього програмного забезпечення яких включені до Державного реєстру РРО та які перебували на обліку в контролюючих органах до дня набрання чинності цим наказом;**
- **до 01.08.2021 року вимоги до форми і змісту розрахункових документів в частині:** створення електронних розрахункових документів; відображення найменування суб'єкта господарювання; цифрового значення штрихового коду товару; заокруглення суми до сплати; зазначення валюти операції; найменування платіжної системи; QR-коду **не поширюються на розрахункові документи, що створюються РРО, версії внутрішнього програмного забезпечення яких включені до Державного реєстру РРО та які не перебували на обліку в контролюючих органах до дня набрання чинності цим наказом;**
- **до 01.08.2021 року РРО, версії внутрішнього програмного забезпечення яких включені до Державного реєстру РРО та які не перебували на обліку в контролюючих органах до дня набрання чинності цим наказом, за наявності технічних можливостей мають бути доопрацьовані їх виробниками (постачальниками) відповідно до ст. 12 Закону «Про застосування реєстраторів розрахункових операцій у сфері торгівлі, громадського харчування та послуг» з метою забезпечення можливості виконання всіх вимог до форми і змісту розрахункових документів, відповідно до цього наказу.**

**Застосування РРО фізичними особами-підприємцями –
платниками єдиного податку**

До кінця 2020 року діють старі правила застосування РРО ФОПами – платниками єдиного податку, а з 1 січня 2021 року вступають в силу нові правила.

Так, підприємці – платники єдиного податку другої-четвертої груп, які здійснюють розрахункові операції в готівковій та/або в безготівковій формі при продажу товарів (наданні послуг), зобов'язані проводити розрахункові операції на повну суму покупки через зареєстровані, опломбовані у встановленому порядку та переведені у фіскальний режим роботи РРО та/або програмні РРО зі створенням у паперовій та/або електронній формі відповідних розрахункових документів:

до 01 січня 2021 року у разі:

- перевищення в календарному році незалежно від обраного виду діяльності обсягу доходу понад 1 млн. грн.;
- здійснення реалізації технічно складних побутових товарів, що підлягають гарантійному ремонту, а також лікарських засобів та виробів медичного призначення;

з 01 січня 2021 року:

- реалізації товарів (надання послуг) через мережу Інтернет;
- реалізації технічно складних побутових товарів, що підлягають гарантійному ремонту;
- реалізації лікарських засобів, виробів медичного призначення та надання платних послуг у сфері охорони здоров'я;
- реалізації ювелірних та побутових виробів з дорогоцінних металів, дорогоцінного каміння, дорогоцінного каміння органогенного утворення та напівдорогоцінного каміння;
- роздрібної торгівлі вживаними товарами в магазинах (група 47.79 КВЕД);
- здійснення діяльності ресторанів, кафе, ресторанів швидкого обслуговування, якщо така діяльність є іншою, ніж визначена п. 11 ст. 9 Закону України «Про застосування реєстраторів розрахункових операцій у сфері торгівлі, громадського харчування та послуг»;
- здійснення діяльності туристичних агентств, туристичних операторів;
- здійснення діяльності готелів і подібних засобів тимчасового розміщення (група 55.10 КВЕД);
- реалізації текстилю (крім реалізації за готівкові кошти на ринках), деталей та приладдя для автотранспортних засобів відповідно до переліку, що затверджується Кабінетом Міністрів України.

З 01 квітня 2021 року:

РРО та/або програмні РРО повинні застосовувати усі фізичні особи – підприємці, крім ФОП – платників єдиного податку першої групи.

Впровадження механізму «КЕШБЕК» з 2021 року

У зв'язку із прийняттям Законів України від 20.09.2019 р. №128-IX «Про внесення змін до Закону України «Про застосування реєстраторів розрахункових операцій у сфері торгівлі, громадського харчування та послуг»

та інших законів України щодо детінізації розрахунків у сфері торгівлі та послуг» та №129-IX «Про внесення змін до Податкового кодексу України щодо детінізації розрахунків у сфері торгівлі та послуг» запроваджується функціонування механізму «КЕШБЕК».

Механізм «КЕШБЕК» передбачає можливість компенсації споживачу коштів, сплачених за придбаний товар або послугу, якщо йому було надано розрахунковий документ, інформація про який відсутня в базах даних ДПС. Цей механізм запроваджується в першу чергу для боротьби з «нефіскальними» чеками, коли окремими несумлінними платниками споживачам надаються чеки, які не є фіскальними, проте на вигляд мають всі обов'язкові реквізити чеків РРО.

Можливість перевірки покупцем наявності чека у базі чеків ДПС передбачено ст. 5 Закону України від 06.07.1995 р. №265/95-ВР «Про застосування реєстраторів розрахункових операцій у сфері торгівлі, громадського харчування та послуг» (Закон №265).

Покупець має право звернутися до контролюючого органу зі скаргою про порушення суб'єктом господарювання порядку проведення готівкових розрахунків.

Формування покупцем скарги у кабінеті платника (подання скарги у паперовому вигляді) визначено вимогами пп. 14.1.278 і 14.1.279 ПКУ.

Статтею 16-1 Закону №265 визначено вимоги до скарги, які саме данні громадянин – скаржник повинен вказати у скарзі.

Розгляд ДПС скарги, аналіз бази чеків та підготовка інформації для повідомлення заявника про наявність чи відсутність чека у базах ДПС здійснюється із врахуванням вимог Закону України від 02.10.1996 р. №393/96-ВР «Про звернення громадян».

Організація та проведення фактичної перевірки здійснюватиметься у відповідності до вимог п. 73.3 та ст. 80 ПКУ – підстава для перевірки.

Пунктом 1 ст. 17 Закону №265 встановлено штрафні санкції за порушення вимог застосування РРО.

У відповідності до вимог Податкового кодексу України передбачається добровільна сплата штрафних санкцій або сплата за результатами вжитих заходів до стягнення.

Після інформування скаржника про сплату штрафних санкцій, скаржником оформляється заява на отримання компенсації у Державному казначействі відповідно до Порядку повернення коштів, помилково або надміру зарахованих до державного та місцевих бюджетів затвердженого наказом Мініфіну від 03.09.2013 р. №787.

Формування ДПС висновку про виплату коштів заявнику для Держказначейства, відбувається у термін до 5 днів після сплати штрафних санкцій за порушення вимог застосування РРО, відповідно до вимог п. 43.5 ПКУ, ст. 25 Закону №265.

Перерахування Держказначейством коштів на рахунок скаржника – у термін до 5 днів після отримання висновку ДПС, як це передбачено пп. 14.1.279 та п. 43.5, п. 113.4 ПКУ.

Наразі ДПС розроблено та надіслано до Міністерства фінансів України проект наказу МФУ від 11.02.2019 р. №60 «Про затвердження порядку інформаційної взаємодії ДПС, ДКС, місцевих фінансових органів у процесі повернення платникам сум грошових зобов'язань».

Випадки скасування реєстрації РРО

Скасування реєстрації реєстратора розрахункових операцій (далі – РРО) відбувається у випадках, коли:

- 1) суб'єктом господарювання подано заяву про скасування реєстрації РРО за формою № 4-РРО;
- 2) вичерпано строк служби РРО, вказаний у реєстрі екземплярів реєстраторів розрахункових операцій (далі – Реєстр екземплярів РРО) або у паспорті (формулярі) РРО, який не включений до Реєстру екземплярів РРО та був зареєстрований у контролюючому органі до створення Реєстру екземплярів РРО;
- 3) закінчилися визначені законодавством строки експлуатації РРО;
- 4) РРО застосовується не за сферою застосування, визначеною Державним реєстром реєстраторів розрахункових операцій (далі – Реєстр РРО);
- 5) виявлено невідповідність модифікації, конструкції та/або версії внутрішнього програмного забезпечення РРО, включених до Реєстру РРО;
- 6) установчі документи суб'єкта господарювання згідно із судовим рішенням визнано недійсними;
- 7) наявне судове рішення про ліквідацію суб'єкта господарювання – банкрута;
- 8) наявне судове рішення щодо припинення суб'єкта господарювання, що не пов'язане з банкрутством;
- 9) суб'єкт господарювання – фізична особа-підприємець померла, а також у разі оголошення такої особи померлою, визнання недієздатною або безвісно відсутньою, обмеження її цивільної дієздатності;
- 10) в контролюючих органах наявні відомості з Єдиного державного реєстру юридичних осіб, фізичних осіб – підприємців та громадських формувань щодо державної реєстрації припинення суб'єкта господарювання;
- 11) викрадено РРО;
- 12) змінено власника РРО;
- 13) щодо господарської одиниці, де використовується РРО, суб'єкт господарювання повідомив про такий об'єкт оподаткування контролюючий орган відповідно до вимог п. 63.3 ст. 63 Податкового кодексу України, як про закритий або такий, що не експлуатується суб'єктом господарювання.
- 14) суб'єкт господарювання у зв'язку із застосуванням програмного РРО вирішив відмовитись від застосування РРО, строк служби якого не закінчився.

Проект узагальненої податкової консультації, яка направлена Державною податковою службою України до Міністерства фінансів України.

**Актуальні питання,
пов'язані із застосуванням положень Податкового кодексу України та
іншого законодавства, контроль за дотриманням якого покладено на
контролюючі органи, які потребують надання узагальнюючих
податкових консультацій**

Правовідносини у цій сфері регулюються Податковим кодексом України (далі – Кодекс), Законом України від 06 липня 1995 року № 265/95-ВР «Про застосування реєстраторів розрахункових операцій у сфері торгівлі, громадського харчування та послуг» (далі – Закон № 265).

Законом № 265 визначено правові засади застосування реєстраторів розрахункових операцій/програмних реєстраторів розрахункових операцій (далі – РРО) у сфері торгівлі, громадського харчування та послуг. Дія його поширюється на усіх суб'єктів господарювання, їх господарські одиниці та представників (уповноважених осіб) суб'єктів господарювання, які здійснюють розрахункові операції у готівковій та/або безготівковій формі.

Встановлення норм щодо незастосування РРО у інших законах, крім Податкового кодексу України, не допускається.

Відповідно до статті 2 Закону № 265

розрахунковий документ – документ встановленої форми та змісту (касовий чек, товарний чек, видатковий чек, розрахункова квитанція, проїзний документ тощо), що підтверджує факт продажу (повернення) товарів, надання послуг, операцій з видачі готівкових коштів держателям електронних платіжних засобів, отримання (повернення) коштів, торгівлю валютними цінностями в готівковій формі, створений в паперовій та/або електронній формі (електронний розрахунковий документ) у випадках, передбачених цим Законом, зареєстрованим у встановленому порядку реєстратором розрахункових операцій або програмним реєстратором розрахункових операцій, чи заповнений вручну (ст.2 ЗУ 265);

місце проведення розрахунків – місце, де здійснюються розрахунки із покупцем за продані товари (надані послуги) та зберігаються отримані за реалізовані товари (надані послуги) готівкові кошти, а також місце отримання покупцем попередньо оплачених товарів (послуг) із застосуванням платіжних карток, платіжних чеків, жетонів тощо (ст.2 ЗУ №265);

Згідно з пунктом 2 статті 3 Закону №265 надавати особі, яка отримує або повертає товар, отримує послугу або відмовляється від неї, включаючи ті, замовлення або оплата яких здійснюється з використанням мережі Інтернет, при отриманні товарів (послуг) в обов'язковому порядку розрахунковий документ встановленої форми та змісту на повну суму проведеної операції, створений в паперовій та/або електронній формі (у тому числі, але не виключно, з відтворюванням на дисплеї реєстратора розрахункових операцій чи дисплеї пристрою, на якому встановлений програмний реєстратор розрахункових операцій QR-коду, який дозволяє особі здійснювати його зчитування та ідентифікацію із розрахунковим документом за структурою даних, що в ньому міститься, та/або надсиланням електронного

розрахункового документа на наданий такою особою абонентський номер або адресу електронної пошти);

Форму та зміст розрахункового документа визначено Положенням про форму та зміст розрахункових документів, яке затверджене наказом Міністерства фінансів України від 21.01.2016 № 13, затвердженим в Міністерстві юстиції України 11.02.2016 за № 220/28350 із змінами та доповненнями.

Разом з тим, пунктом 12 статті 9 Закону № 265 визначено, що РРО та розрахункові книжки не застосовуються, якщо в місці отримання товарів (надання послуг) операції з розрахунків у готівковій формі не здійснюються (склади, місця зберігання товарів, оптова торгівля тощо).

Закон України від 03 вересня 2015 року № 675-VIII «Про електрону комерцію» (далі – Закон № 675) визначає засади діяльності у сфері електронної комерції, встановлює порядок вчинення електронних правочинів із застосуванням інформаційно-телекомунікаційних систем та визначає права і обов'язки учасників відносин у сфері електронної комерції.

Так, підпунктом 14 пункту 1 статті 3 Закону № 675 встановлено, що реалізація товару дистанційним способом – укладення електронного договору на підставі ознайомлення покупця з описом товару, наданим продавцем у порядку, визначеному Законом № 675, шляхом забезпечення доступу до каталогів, проспектів, буклетів, фотографій тощо з використанням інформаційно-телекомунікаційних систем, телевізійним, поштовим, радіозв'язком або в інший спосіб, що виключає можливість безпосереднього ознайомлення покупця з товаром або із зразками товару під час укладення такого договору. Відповідно до абзацу другого пункту 1 статті 13 Закону № 675 розрахунки у сфері електронної комерції можуть здійснюватися, зокрема шляхом переказу коштів або оплати готівкою з дотриманням вимог законодавства щодо оформлення готівкових та безготівкових розрахунків, а також в інший спосіб, передбачений законодавством України.

Разом з тим, продавець, оператор платіжної системи або інша особа, яка отримала оплату за товар, роботу, послугу відповідно до умов електронного договору, повинні надати покупцеві (замовнику, споживачу) електронний документ, квитанцію, товарний чи касовий чек, квиток, талон або інший документ, що підтверджує факт отримання коштів, із зазначенням дати здійснення розрахунку (пункт 3 статті 13 Закону № 675).

Розділом VII Положення про порядок емісії електронних платіжних засобів і здійснення операцій з їх використанням, затвердженого постановою Правління Національного банку України від 05.11.2014 № 705, встановлено, що документи за операціями з використанням електронних платіжних засобів (тобто банківська картка, далі – ЕПЗ) та інші документи, що застосовуються в платіжних системах для платіжних операцій з використанням ЕПЗ, можуть бути в паперовій та/або електронній формі.

Під час здійснення операцій з використанням ЕПЗ у сфері електронної комерції та системах дистанційного обслуговування дозволяється формування в електронній формі документа за операцією з використанням ЕПЗ за умови доставки його користувачу.

Документи за операціями з використанням ЕПЗ мають статус первинного документа та можуть бути використані під час урегулювання спірних питань. Водночас, згідно з роз'ясненням Національного банку України (лист від 28.11.2019 № 57-0007/62082) квитанція, отримана при здійсненні розрахунку за допомогою ЕПЗ, не є розрахунковим документом у розумінні Закону № 265 та не підтверджує факт продажу товару (отримання послуг), а лише підтверджує ініціювання переказу коштів з рахунку держателя ЕПЗ.

Враховуючи викладене, якщо споживач, використовуючи мережу Інтернет, замовив товар (послугу), і розрахунок за товар (послугу) було здійснено із застосуванням ЕПЗ за допомогою платіжних систем (інтернет-еквайринг) чи платіжних терміналів, такі операції здійснюються із обов'язковим застосуванням РРО продавцем товару (надавачем послуги) та видачею споживачу розрахункового документу встановленої форми (чек з РРО).

Зауважуємо, що при визначенні відносин суб'єкта господарювання з отримувачем товару (послуги) в обов'язковому порядку слід визначати місце здійснення розрахунків. Тобто, якщо місце здійснення розрахунків визначити неможливо (наприклад, отримання споживачем комп'ютерних програм, електронних книжок, довідок, висновків, експертних оцінок тощо виключно в електронній формі), то у такому випадку застосування є необов'язковим. У інших випадках (тобто безпосереднє отримання споживачем товарів чи послуг) суб'єкт господарювання зобов'язаний застосовувати РРО на загальних підставах.

При цьому, розрахунковий документ повинен бути сформований та надрукований у момент здійснення розрахункової операції. Також, у даному випадку у суб'єкта господарювання виникає обов'язок щодо видачі отримувачу товару (послуги) розрахункового документу (чек з РРО) або безпосередньо, або у будь-який інший зручний спосіб, зокрема за допомогою кур'єрської служби, поштової служби тощо, яка може бути як сторонньою організацією, так і структурною одиницею продавця товару (надавача послуги).

Водночас, у разі здійснення розрахунків виключно у безготівковій формі (шляхом переказу коштів із розрахункового рахунку на розрахунковий рахунок через установу банку або шляхом внесення коштів через касу банку) застосування РРО є не обов'язковим.

У випадках повернення товарів (послуг), які було реалізовано через мережу Інтернет, такі операції відображаються у звітності відповідно до встановленого порядку ведення бухгалтерського обліку та звітності.

Щодо можливого «касового розриву» повідомляємо, що у випадку проведення розрахункових операцій з відстроченням платежу або у кредит необхідно, відповідно до вимог чинного законодавства при відпуску товару (послуги), видати покупцеві розрахунковий документ встановленої форми із зазначенням у ньому форми оплати «У КРЕДИТ/ПІСЛЯПЛАТА/ВІДСТРОЧКА ПЛАТЕЖУ».

Таким чином, фіскальний чек, оформлений належним чином, повинен бути виданий покупцю при продажу товарів.

При цьому отримання коштів, які надходять у рахунок продажу товару у кредит, слід оприбутковувати у касі підприємства з оформленням прибуткових касових ордерів, або сума готівкових коштів, отримана від покупця, що відповідає сумі, зазначеній у фіскальному чеку з формою оплати «кредит/післяплата/відстрочка платежу», вноситься до скриньки РРО та пам'яті відповідного РРО шляхом виконання на цьому РРО операції «службове внесення» із наступним зазначенням на службовому документі номера фіскального чеку, за яким здійснено реалізацію товару в кредит.

Зазначена інформація є актуальною до 01.01.2021 року.

5. ЗАПРОВАДЖЕННЯ ПРОГРАМНИХ РРО

На офіційному сайті ДПС України міститься вся інформація щодо програмних РРО.

Програмні РРО

- [Нормативно-правові акти](#)
- [Повідомлення-роз'яснення для платників](#)
- [Опис API фіскального сервера контролюючого органу](#)
- [Електронні довірчі послуги](#)
- [Перелік тестових платників](#)
- [Перелік посадових осіб ДПС - відповідальних за взаємодію із суб'єктами господарювання під час впровадження ПРРО](#)
- [Актуальні запитання-відповіді](#)
- [Форми ПРРО](#)
- [Програмний реєстратор розрахункових операцій](#)
- [Пошук фіскального чека](#)
- [Презентаційні матеріали щодо впровадження програмних РРО](#)

Послідовність дій суб'єктів господарювання для реєстрації програмних РРО

Суб'єкт господарювання, який має намір зареєструвати програмний реєстратор розрахункових операцій (далі – ПРРО), повинен перебувати на обліку в контролюючому органі. Також на обліку має перебувати його господарська одиниця, де буде використовуватись ПРРО, про яку суб'єкт господарювання повідомляє контролюючий орган відповідно до вимог п. 63.3 ст. 63 Податкового кодексу України.

Реєстрація ПРРО здійснюється на підставі Заяви про реєстрацію програмного реєстратора розрахункових операцій за формою № 1-ПРРО (J/F 1316602), що подається у електронній формі через Електронний кабінет (портальне рішення для користувачів або програмного інтерфейсу (API)) або засобами телекомунікацій.

Після включення ПРРО до реєстру програмних реєстраторів розрахункових операцій такий ПРРО може використовуватись суб'єктом господарювання.

Про сертифікати електронних підписів та/або печаток, що будуть використовуватись для ПРРО, суб'єкт господарювання повідомляє згідно з Порядком обміну електронними документами з контролюючими органами, затвердженим наказом Міністерства фінансів України від 06.06.2017 № 557 (у редакції наказу Міністерства фінансів України від 01.06.2020 № 261).

Форми документів для роботи з програмними РРО

На офіційному сайті Державної податкової служби України розміщені форми електронних документів, які мають застосовуватися суб'єктами господарювання при використанні програмних РРО.

Для застосування доступні форми для реєстрації/перереєстрації/скасування реєстрації програмних РРО:

заява про реєстрацію програмного реєстратора розрахункових операцій - J/F 1316602 (Форма № 1-ПРРО);

повідомлення про виявлення несправностей програмного реєстратора розрахункових операцій - J/F 1316701 (Форма № 2-ПРРО);

повідомлення про відкриття зміни програмним реєстратором розрахункових операцій - J/F 1316801 (Форма № 3-ПРРО);

повідомлення про проведення розрахункових операцій у період відсутності зв'язку між програмним реєстратором розрахункових операцій та фіскальним сервером - J/F 1316901 (Форма № 4-ПРРО);

повідомлення про надання інформації щодо кваліфікованого сертифіката відкритого ключа (для повідомлень щодо сертифікатів відкритих ключів, які застосовуються в ПРРО) - J/F 1391801.

АКТУАЛЬНІ ЗАПИТАННЯ-ВІДПОВІДІ, ПОВ'ЯЗАНІ ІЗ ЗАПРОВАДЖЕННЯМ ПРОГРАМНИХ РРО

1. «Після 01.08.2020 чи можна буде здійснювати тестування ПРРО та/або API фіскального сервера?»

Тестування ПРРО та/або API фіскального сервера можна буде здійснювати, використовуючи виключно тестових платників та їх ключі, перелік яких наданий у відповідному розділі банеру «Програмні РРО».

2. Як здійснюється програмування найменування товарів (послуг) в ПРРО?

Програмування товарів/послуг в ПРРО здійснюється суб'єктом господарювання/оператором (касиром) самостійно шляхом додавання товарів/послуг або шляхом імпорту даних переліку (файлу у форматі CSV), який формується згідно з інструкцією користувача ПРРО.

3. Які способи отримання фіскального чеку покупцем за оплачені товари (послуги) через ПРРО?

Законом України від 20 вересня 2019 року № 128-IX «Про внесення змін до Закону України «Про застосування реєстраторів розрахункових операцій у сфері торгівлі, громадського харчування та послуг» та інших законів України щодо детінізації розрахунків в сфері торгівлі і послуг» встановлено, що суб'єкти господарювання, які здійснюють розрахункові операції в готівковій та/або в безготівковій формі (із застосуванням електронних платіжних засобів,

платіжних чеків, жетонів тощо) при продажу товарів (наданні послуг) у сфері торгівлі, громадського харчування та послуг, а також операції з приймання готівки для подальшого її переказу зобов'язані надавати особі, яка отримує або повертає товар, отримує послугу або відмовляється від неї, в обов'язковому порядку розрахунковий документ встановленої форми та змісту на повну суму проведеної операції, створений в паперовій та/або електронній формі (у тому числі, але не виключно, з відтворенням на дисплеї пристрою, на якому встановлений програмний реєстратор розрахункових операцій QR-коду, який дозволяє особі здійснювати його зчитування та ідентифікацію з розрахунковим документом за структурою даних, що в ньому міститься, та/або надсиланням електронного розрахункового документа на наданий такою особою абонентський номер або адресу електронної пошти).

4. Яким чином для суб'єкта господарювання підтверджуватиметься факт передачі даних від ПРРО до фіскального сервера?

Факт передачі реєстраційної заяви, повідомлень про виявлення несправності ПРРО, відкриття зміни, підтверджується отриманням відповідних квитанцій від фіскального сервера.

Передача розрахункового документа та фіскального звітного чека підтверджується отриманням фіскального номера, що присвоюється цим документам фіскальним сервером.

5. До якого періоду буде тривати тестування безкоштовного програмного рішення та API фіскального сервера?

Тестування триватиме до 23 год. 59 хв. 31.07.2020.

01.08.2020 з 0 год. 00 хв. до 8 год. 00 хв. відбудеться видалення тестових даних системи.

01.08.2020 з 9 год. 00 хв. здійснюватиметься фактична реєстрація ПРРО, фіскалізація розрахункових операцій.

6. В який період розпочинати подавати повідомлення про об'єкти оподаткування, об'єкти, пов'язані з оподаткуванням, або через які провадиться діяльність (форма № 20-ОПП) суб'єктам господарювання, які мають намір використовувати ПРРО з 01.08.2020?

Суб'єкти господарювання, які розпочнуть застосування ПРРО з 01.08.2020, можуть подавати повідомлення за формою № 20-ОПП до 01.08.2020.

7. Чи будуть у подальшому використовуватись обидва API, що тестуються?

Після завершення тестового періоду і в подальшому будуть використовуватись два API фіскального сервера – API Єдиного вікна подання електронної звітності та API Електронного кабінету.

8. Чи реалізовано можливість перевірки чеків, що видаються ПРРО?

Пошук чеків, виданих ПРРО, можна здійснити за посиланням: <https://cabinet.tax.gov.ua/cashregs/check>.

9. Чи необхідно скасовувати апаратний РРО та реєструвати програмний?

Законодавчо не встановлено обмежень щодо використання суб'єктом господарювання наряду з апаратним програмного РРО.

Суб'єкт господарювання самостійно, виходячи з власних потреб, обирає вид РРО (програмний та/або апаратний) засобами якого має намір здійснювати реєстрацію розрахункових операцій відповідно до вимог Закону України «Про застосування реєстраторів розрахункових операцій у сфері торгівлі, громадського харчування та послуг».

У разі, якщо суб'єкт господарювання приймає рішення використовувати програмний РРО замість апаратного, реєстрацію апаратного РРО необхідно скасувати.

10. Чи вже працює «Програмний РРО» в Електронному кабінеті?

З 15.07.2020 розпочато тестування безкоштовного програмного рішення:

Програмний РРО (тестова версія) розміщено за посиланнями:

ftp://ftp.sta.gov.ua/electornna_zvitnist_install&update/Android.zip

ftp://ftp.sta.gov.ua/electornna_zvitnist_install&update/Windows.zip.

Фіскальний додаток ПРРОсто (тестова версія) розміщено за посиланням:

ftp://ftp.sta.gov.ua/electornna_zvitnist_install&update/pRROsto.zip.

Зареєструвати ПРРО (касу) можна, використовуючи програмне забезпечення Електронного кабінету, або будь-яке інше програмне забезпечення, наявне у суб'єкта господарювання.

Реєстрація ПРРО здійснюється шляхом подання заяви про реєстрацію програмного реєстратора розрахункових операцій (форма J/F 1316602), що розміщена за посиланнями:

ftp://ftp.sta.gov.ua/reestr_form_zvitnyh_dokumentiv/j1316602.arj

ftp://ftp.sta.gov.ua/reestr_form_zvitnyh_dokumentiv/f1316602.arj

Тестування триватиме до 31.07.2020.

11. Як зареєструвати касира для програмного РРО?

Реєстрація касира здійснюється шляхом подання повідомлення про надання інформації щодо кваліфікованого сертифіката відкритого ключа (форма J/F 1391801), що розміщена за посиланнями:

ftp://ftp.sta.gov.ua/reestr_form_zvitnyh_dokumentiv/j1391801.arj

ftp://ftp.sta.gov.ua/reestr_form_zvitnyh_dokumentiv/f1391801.arj

Повідомлення можна подати, використовуючи програмне забезпечення Електронного кабінету, або будь-яке інше програмне забезпечення, наявне у суб'єкта господарювання.

12. Чи відносяться до розрахункового документу фіскальний чек, який друкується через «Програмний РРО»?

Визначення розрахункового документу встановлено Законом України від 20 вересня 2019 року № 128-IX «Про внесення змін до Закону України «Про застосування реєстраторів розрахункових операцій у сфері торгівлі, громадського харчування та послуг» та інших законів України щодо детінізації розрахунків в сфері торгівлі і послуг», згідно з яким:

розрахунковий документ – це документ встановленої форми та змісту (касовий чек, товарний чек, видатковий чек, розрахункова квитанція, проїзний документ тощо), що підтверджує факт продажу (повернення) товарів, надання послуг, операцій з видачі готівкових коштів держателям електронних платіжних засобів, отримання (повернення) коштів, торгівлю валютними цінностями в готівковій формі, створений в паперовій та/або електронній формі (електронний розрахунковий документ) у випадках, передбачених цим Законом, зареєстрованим у встановленому порядку реєстратором розрахункових операцій або програмним реєстратором розрахункових операцій, чи заповнений вручну.

13. Що таке «офлайн-режим» для застосування Програмного РРО?

Законом України від 20 вересня 2019 року № 128-IX «Про внесення змін до Закону України «Про застосування реєстраторів розрахункових операцій у сфері торгівлі, громадського харчування та послуг» встановлено, що на період відсутності зв'язку між програмним РРО та фіскальним сервером контролюючого органу проведення розрахункових операцій здійснюється в режимі офлайн, що може тривати не більше 36 годин, із створенням електронних розрахункових документів, яким присвоюються фіскальні номери із діапазону фіскальних номерів, сформованих фіскальним сервером контролюючого органу.

14. Як працювати з Програмним РРО в «офлайн-режимі»?

Порядок застосування РРО у тому числі під час роботи в режимі офлайн встановлений Порядком реєстрації, ведення реєстру та застосування програмних РРО, що розроблений відповідно до статті 7 Закону України «Про застосування реєстраторів розрахункових операцій у сфері торгівлі, громадського харчування та послуг».

Ознайомитись з порядком можна тут: <https://tax.gov.ua/baneryi/programni-ro/normativno-pravovi-akti/>.

15. Які основні вимоги при підписанні електронного розрахункового документа у форматі XML в API?

Підписання електронних розрахункових документів можливе за умови дійсності відповідного сертифіката відкритого ключа.

16. Чи може СГ самостійно створити для себе «Програмний РРО» та використовувати його у своїй діяльності?

Основними законодавчо встановленими вимогами для будь-якого ПРРО, є забезпечення виконання ним фіскальної функції через фіскальний сервер контролюючого органу та обов'язкове включення ПРРО до реєстру програмних реєстраторів розрахункових операцій. Якщо ці умови виконуються ПРРО, то такий ПРРО може застосовуватись для проведення розрахункових операцій не залежно від того, хто його виробник.

17. Де контролюється час офлайн і як рахується?

Проектами нормативно-правових актів передбачено вимоги до ПРРО програмне рішення якого під час роботи в режимі офлайн має забезпечувати контроль залишку часу протягом якого може тривати режим офлайн (36 годин підряд або 168 годин на місяць).

Час, протягом якого ПРРО перебував у режимі офлайн, підраховується шляхом сумування таких періодів: від дати та часу, що зазначаються у повідомленні з відміткою «початок переведення ПРРО в режим офлайн» до дати та часу, зазначених у повідомленні «завершення режиму офлайн».

Від дати та часу, зазначених у повідомленні «завершення режиму офлайн» до дати та часу, зазначених у повідомленні «початок переведення ПРРО в режим офлайн», якщо в період між такими строками на фіскальному сервері не реєструвались на фіскальному сервері у режимі онлайн-обміну розрахункові документи, отримані від цього ПРРО.

18. Яким чином контролюється перехід режиму роботи ПРРО з офлайн в онлайн?

Проектами нормативно-правових актів передбачено, що ПРРО автоматично переводиться із режиму офлайн в режим онлайн-обміну з фіскальним сервером у момент відновлення зв'язку між ПРРО та фіскальним сервером. Програмне рішення ПРРО, працюючи в режимі офлайн, повинно забезпечувати постійний контроль щодо відновлення зв'язку ПРРО з фіскальним сервером та перевіряти наявність зв'язку перед формуванням кожного чека в режимі офлайн.

19. Чи можна заяву про реєстрацію ПРРО подати через ЄВПЕЗ?

Заява про реєстрацію ПРРО може бути подана через Електронний кабінет, або іншими засобами телекомунікацій.

20. Яка послідовність дій має бути здійснена суб'єктом господарювання для реєстрації ПРРО?

Суб'єкт господарювання, який має намір зареєструвати ПРРО, повинен перебувати на обліку в контролюючому органі. Також на обліку має перебувати його господарська одиниця, де буде використовуватись ПРРО, про яку суб'єкт господарювання повідомляє контролюючий орган відповідно до вимог пункту 63.3 статті 63 Податкового кодексу України.

Реєстрація ПРРО здійснюється на підставі заяви, що подається у електронній формі через Електронний кабінет (портальне рішення для користувачів або програмного інтерфейсу (API)) або засобами телекомунікацій.

Після включення ПРРО до реєстру програмних реєстраторів розрахункових операцій такий ПРРО може використовуватись суб'єктом господарювання.

Про сертифікати електронних підписів та/або печаток, що будуть використовуватись для ПРРО, суб'єкт господарювання повідомляє згідно з Порядком обміну електронними документами з контролюючими органами, встановленим наказом Мінфіну від 06.06.2017 № 557.

21. Як пов'язуються між собою ПРРО, господарські одиниці та касири?

ПРРО реєструється на окрему господарську одиницю реквізити якої зазначаються у розрахунковому документі (чеку).

Касир, що здійснює розрахункові операції засобами цього ПРРО, має засвідчувати відкриття зміни, проведення розрахункової операції шляхом накладання на повідомлення про відкриття зміни, розрахунковий документ / з-звіт свого електронного підпису або електронної печатки суб'єкта господарювання, на якого зареєстровано ПРРО.

22. Чи має право суб'єкт господарювання, який використовує ПРРО, не отримувати діапазон фіскальних номерів?

Суб'єкт господарювання може не отримувати діапазон фіскальних номерів у разі, якщо ним приймається рішення не використовувати ПРРО під час відсутності зв'язку між ПРРО та фіскальним сервером ДПС та не проводити розрахункові операції у цей період.

23. У який момент часу формується діапазон номерів для ПРРО і яким чином він поповнюється?

Перша порція діапазону номерів (2000) видається під час реєстрації ПРРО.

За заявою суб'єкта господарювання таку кількість може бути збільшено, виходячи із розрахунку максимальної кількості розрахункових документів (чеків), які формуються ПРРО в режимі онлайн протягом 36 годин безперервно протягом календарного року.

Щоразу після приймання фіскальним сервером ДПС від ПРРО пакета створених ним копій чеків із присвоєними ним фіскальними номерами із діапазону, для такого ПРРО формується наступна порція фіскальних номерів. Кількість виданих (зарезервованих) номерів відповідає кількості отриманих фіскальним сервером (використаних таким ПРРО) номерів.

24. У який момент списуються фіскальні номери із виданого фіскальним сервером ДПС діапазону номерів для відповідного ПРРО?

Засобами фіскального сервера ведеться облік виданих діапазонів для ПРРО із присвоєнням відповідного статусу фіскальним номерам: зарезервовані (видані, але не направлені до фіскального сервера), використані (направлені

до фіскального сервера та прийняті фіскальним сервером розрахункові документи з присвоєними фіскальними номерами з діапазону).
Фіскальний сервер формує та видає нові фіскальні номери на заміну використаним щоразу після приймання від ПРРО пакета створених розрахункових документів з фіскальними номерами. Таким номерам присвоюється статус «використані».

25. З якого часу здійснюється відлік 36 годин, дозволених для роботи ПРРО в режимі офлайн?

Відлік часу, протягом якого ПРРО працював у режимі офлайн, починається від дати та часу, зазначених у повідомленні про проведення розрахункових операцій в режимі офлайн з відміткою «початок переведення ПРРО в режим офлайн», до дати та часу, зазначених у повідомленні з відміткою «завершення режиму офлайн», а також від дати та часу, зазначених у повідомленні з відміткою «завершення режиму офлайн», до дати та часу, зазначених у повідомленні з відміткою «початок переведення ПРРО в режим офлайн», якщо в період між такими строками фіскальним сервером не було зареєстровано розрахункових документів у режимі онлайн-обміну.

26. Чи накладається електронна мітка часу на розрахункові документи, що створюються ПРРО в режимі офлайн?

Під час роботи ПРРО в період відсутності зв'язку між ПРРО та фіскальним сервером та за наявності інтернет-зв'язку або мобільного інтернет-зв'язку електронна позначка часу на розрахункові документи накладається надавачем електронних довірчих послуг.

27. Яким чином покупець зможе перевірити розрахунковий документ (чек), виданий ПРРО, що працює в режимі в оффлайн?

У розрахунковому документі (чеку) має обов'язково бути наявна позначка про проведення розрахункової операції в режимі офлайн.

Перевірити наявність цього чеку в базі даних ДПС можливо через Електронний кабінет після завершення роботи ПРРО в режимі офлайн та передачі ним чека/чеків до фіскального сервера.

Інформація про фіскальні номери, що увійшли до діапазону для використання ПРРО, що працює у режимі офлайн, буде оприлюднена в Електронному кабінеті із зазначенням даних про фіскальний номер ПРРО та про суб'єкта господарювання, для ПРРО якого зарезервовано фіскальні номери.

28. Чи може один суб'єкт господарювання реєструвати та застосовувати ПРРО поряд із класичними РРО?

Законодавчо не встановлено заборон та обмежень щодо застосування одним суб'єктом господарювання ПРРО поряд із класичними РРО.

За порушення у сфері РРО з 1 серпня діють нові штрафи

Законами № 128-IX «Про внесення змін до Закону України «Про застосування реєстраторів розрахункових операцій у сфері торгівлі, громадського харчування та послуг» та інших законів України щодо детінізації розрахунків у сфері торгівлі та послуг» (із змінами) та № 129-IX «Про внесення змін до Податкового кодексу України щодо детінізації розрахунків у сфері торгівлі та послуг» (із змінами) запроваджується ряд новацій, зокрема у сфері застосування реєстраторів розрахункових операцій (далі - РРО).

За незастосування РРО або програмних РРО, застосування їх з порушенням встановлених вимог законодавством передбачаються штрафні (фінансові) санкції.

Запровадження нових розмірів штрафів планувалось з 19.04.2020 р., але Законом № 533-IX «Про внесення змін до Податкового кодексу України та інших законів України щодо підтримки платників податків на період здійснення заходів, спрямованих на запобігання виникненню і поширенню коронавірусної хвороби (COVID-19)» терміни застосування штрафних санкцій було перенесено.

Так, штраф у розмірі **10 %** (за перше порушення) і **50 %** (за кожне наступне порушення) вартості проданих з порушенням товарів (робіт, послуг) застосовується з **01.08.2020 року**.

З 01.01.2021 р. розмір штрафу становитиме **100 %** і **150 %** вартості проданих з порушенням товарів (робіт, послуг) за перше й наступне порушення відповідно.

Разом з тим, додаткові штрафні санкції до вже передбачених Законом №265/95-ВР «Про застосування реєстраторів розрахункових операцій у сфері торгівлі, громадського харчування та послуг» не встановлюються.

6. Щодо обміну електронними документами з контролюючими органами

До уваги платників податків!

Щодо обміну електронними документами з контролюючими органами

01.09.2020 набрав чинності наказ Міністерства фінансів України від 06.01.2020 № 261 «Про внесення змін до Порядку обміну електронними документами з контролюючими органами», зареєстрований в Міністерстві юстиції України 31.07.2020 за № 723/35006 (далі – Наказ № 261).

Основною метою Наказу № 261 є спрощення механізму обміну електронними документами з контролюючими органами.

Приєднання до договору про визнання електронних документів (далі – Договір) відбуватиметься після прийняття в контролюючому органі першого будь-якого електронного документа, надісланого у встановленому форматі (стандарті) з дотриманням вимог законодавства.

Договори та пов'язані з ними повідомлення про надання інформації щодо кваліфікованого електронного підпису, які станом на день набрання чинності Наказом № 261 є чинними, продовжують діяти до виникнення підстав, визначених пунктом 5 розділу III Порядку обміну електронними документами з контролюючими органами.

Можливість обробки Заяв про приєднання до Договору за формою, затвердженою наказом Міністерства фінансів України від 06.06.2017 № 557, зареєстрованим в Міністерстві юстиції України 03.08.2017 за № 959/30827 (зі змінами) забезпечуватиметься до набрання чинності Наказу № 261.

7. Запровадження єдиного рахунку для сплати податків, зборів та ЄСВ з 2021 року

Запровадження єдиного рахунку для сплати податків, зборів та ЄСВ з 2021 року.

Кабінет Міністрів України Постановою від 29 квітня 2020 року № 321 затвердив «Порядок функціонування єдиного рахунка та виконання норм статті 35¹ Податкового кодексу України центральними органами виконавчої влади».

Порядок №321 визначає механізм функціонування єдиного рахунку для сплати грошових зобов'язань та/або податкового боргу з податків і зборів, передбачених ПКУ, єдиного внеску та інших платежів, що визначені відповідним законодавством та контроль за справлянням яких покладено на ДПС.

Застосування з 1 січня 2021 року єдиного рахунку для сплати податків і зборів та ЄВ визначено:

- Законом України від 04.10.2019 р. №190-IX «Про внесення змін до Податкового кодексу України щодо запровадження єдиного рахунку для сплати податків і зборів, єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування»;
- Законом України від 13.04.2020 р. № 559-IX «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо запровадження єдиного рахунку для сплати податків і зборів, єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування».

Єдиний рахунок – це рахунок, який платник податків за власним бажанням може відкрити в Казначействі та використовувати для сплати грошових зобов'язань та/або податкового боргу з податків та зборів, передбачених ПКУ, і єдиного внеску.

Єдиний рахунок не використовується для сплати грошових зобов'язань та/або податкового боргу:

- з податку на додану вартість та акцизного податку з реалізації пального та спирту етилового (такий виняток пов'язаний з функціонуванням спеціальних систем електронного адміністрування для цих податків),
- частини чистого прибутку (доходу) державними та комунальними підприємствами та їхніми об'єднаннями.

Для відкриття єдиного рахунку платник податків подає відповідне повідомлення до ДПС через свій електронний кабінет. На підставі такого повідомлення ДПС не пізніше наступного робочого дня включає такого платника до реєстру платників, які використовують єдиний рахунок.

У разі повідомлення про відмову від використання єдиного рахунку, виключення такого платника з реєстру відбудеться з 1 січня календарного року, що настає за роком, в якому було подано повідомлення про відмову від використання єдиного рахунку.

Під час використання платником єдиного рахунку для сплати грошових зобов'язань та/або податкового боргу з податків і зборів, інших платежів, контроль за справлянням яких покладено на ДПС та єдиного внеску, платник не має права сплачувати такі кошти на інші рахунки, відкриті Казначейством. Для зарахування коштів на єдиний рахунок платник заповнює розрахунковий документ на переказ відповідно до вимог Порядку заповнення документів на переказ у разі сплати (стягнення) податків, зборів, митних платежів, єдиного внеску, здійснення бюджетного відшкодування податку на додану вартість, повернення помилково або надміру зарахованих коштів, затвердженого Мінфіном.

Введення в дію єдиного рахунку для сплати податків та єдиного внеску допоможе спростити сплату податкових платежів та сприятиме зменшенню кількості помилково та/або надміру сплачених грошових зобов'язань.

Адреса веб-сайту ВГО АППУ

www.appu.org.ua

Адреса ВГО АППУ:

*04119, м. Київ, ул. Юрія Ілленка,
буд. 83-Д, а/с №25*

Офіційна електронна адреса:

info-appu@ukr.net

*Роз'яснення з питань практичного застосування
норм чинного законодавства*

ПІДГОТОВЛЕНО:

ФОП Косарева І.М.